

Kouvolan kansalaisopiston toimintasuunnitelma lv 2022-2023

Toiminnan perusteet

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omatoimiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi (laki vapaasta sivistystyöstä 2.2 §). Oppilaitoksen tulee laatia opetuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus (laki vapaasta sivistystyöstä 6.1 §).

Kouvolan kansalaisopisto antaa tutkintoon johtamattoman vapaan sivistystyön kurssien lisäksi liikunta- ja kulttuurilautakunnan 2018 hyväksymien opetussuunnitelmien mukaisesti taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, käsityötaiteessa, mediataiteessa, sanataiteessa, teatteritaiteessa ja musiikissa. Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka antaa valmiudet kyseisen taiteenalan jatko-opintoihin (laki taiteen perusopetuksesta 1 §). Maahanmuuttajien luku- ja kirjoituskoulutusta (UMAKO) järjestetään niin ikään lautakunnan 2018 hyväksymän opetussuunnitelman pohjalta. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuden avoimen yliopiston opintojen suorittamiseen yhteistyössä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa.

Vapaa sivistystyö on ytimeltään elinikäistä oppimista, joka on osa jokaisen elämää. Kouvolan kansalaisopisto tukee kouvolaisten jatkuvaa oppimista ja aktiivista arkea tarjoamalla monipuolista koulutusta sekä matalan kynnyksen harrastustoimintaa eri puolilla kaupunkia. Palveluja kehitetään ja tuotetaan yhdessä asiakkaiden, kaupungin muiden palveluiden sekä alueen toimijoiden kanssa. Kouvolan kaupungin strategian 2023-2032 tavoitteet ja arvot ovat jo nykyisellään lähellä opiston toimintaa.

Kurssisuunnittelun perusteet

Pääsääntönä toiminnassa on, että kurssit ovat avoimia kaikille kiinnostuneille ja ne vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin. Kurssitarjontaa suunnitellaan nykyisten ja uusien opettajien kurssiehdotusten pohjalta. Suunnittelussa otetaan huomioon aiempi kurssitarjonta ja sen toteutuminen. Kuntalaisilta saadaan tietoa kurssitoiveista mm. kurssipalautteen yhteydessä, kaupungin palautekanavan kautta sekä muissa yhteydenotoissa. Näiden lisäksi pyritään toteuttamaan palvelumuotoilua, jotta asiakasymmärrystä saataisiin koottua systemaattisesti.

Kurssitoimintaa suunnitellaan lähi- ja etäopetuksena sekä verkkokursseina. Opetuspisteitä on eri puolilla kaupunkia pois lukien entisen Anjalankosken alue, jossa kansalaisopistopalvelut järjestää Kymenlaakson opisto. Opetuspaikat ovat ensisijaisesti kaupungin omia tiloja. Keskusta-alueen ulkopuolella ja kylillä hyödynnetään myös muita sopivia tiloja.

Kurssikuvaus on asiakaslupaus, jonka pohjalta asiakas tekee päätöksen ilmoittautua kurssille. Kurssit toteutuvat, kun ilmoittautuneita on riittävästi. Suosituimmille kursseille voidaan suunnitella rinnakkaiskursseja, mikäli se on tila ja opettajaresurssit huomioiden mahdollista. Kurssitarjontaa voidaan täydentää kevätlukukaudelle.

Kursseja järjestetään yhteistyössä muiden kaupungin toimijoiden, toisten oppilaitosten sekä yhdistysten kanssa. UMAKO-opetuksessa pienten lasten äitien osallistuminen mahdollistetaan järjestämällä lastenhoito kaupungin avoimen varhaiskasvatuksen ja Edukon yhteistyönä.

Lisäksi opiston toimintaa on kotitalousneuvonta, tapahtumien järjestäminen sekä yhteisöllisten tilojen tarjoaminen. Kansalaisopisto on ketterä koulutuspalveluiden tarjoaja, jolla on valmius järjestää myös myyntipalvelukoulutusta asiakkaan tarpeen mukaan.

Toiminta-aika

Kouvolan kansalaisopiston lukuvuosi alkaa 1.8.2022 ja päättyy 31.7.2023. Opetus alkaa pääsääntöisesti 5.9.2022 ja päättyy pitkien kurssien osalta 14.4.2023. Opetusta on pääsääntöisesti 12 viikkoa syksyllä ja 12 viikkoa keväällä. Tämän lisäksi on eripituisia lyhytkursseja, kesäkursseja sekä luentoja. Viikko 43 on syysloma ja viikko 9 talviloma. Opiston toimisto on avoinna ma-to syyslukukaudella 15.8.-1.12.2022 ja kevätlukukaudella 9.1.-8.6.2023. Lomaviikoilla myös toimisto on suljettu.

Opiston opinto-ohjelma tehdään koko lukuvuodeksi ja se julkaistaan opiston sivuilla www.opistopalvelut.fi/kouvola kesäkuun puolivälissä. Kymenlaakson opiston kanssa yhteinen, painettu opinto-opas jaetaan kotitalouksiin heinä-elokuun vaihteessa. Kevään kurssit esitellään vuoden vaihteessa ilmestyvässä painetussa opiston julkaisussa sekä opiston sivuilla. Lisäksi opisto esittelee ympäri lukukauden kursseilla opittuja ja tehtyjä töitä näyttelyissä, matineoissa ja esityksissä.

Kohti osaamisperusteisuutta

Vapaan sivistystyön parissa osaamisperusteisuus on melko uusi teema. Toimintaa ei ole valtiovallan suunnalta ohjattu vahvasti, eikä vapaassa sivistystyössä ole valtakunnallisia opetussuunnitelmaperusteita (pl. taiteen perusopetus) tai muita määräyksiä, joita tulisi valtakunnallisesti noudattaa. Vapaatavoitteisen tutkintoon johtamattoman koulutuksen nähdään kuitenkin tuovan osallistujille monenlaista osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista tulisi helpottaa ja parantaa. Vuonna 2020 ja 2021 tehtiin muutoksia vapaan sivistystyön lainsäädäntöön, minkä myötä myös vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat voineet viedä opiskelijoidensa opintosuorituksia Koski-tietovarantoon.

Lukuvuonna 2022-2023 Kouvolan kansalaisopistossa luodaan edellytyksiä osaamisperusteisten kurssien luomiseen. Opetushallituksen rahoittamassa Kymenlaakson vapaan sivistystyön opettajuuden kehittämishankkeessa on osaamisperusteisuuden lisäksi teemana etäopetuksen pedagogiikan syventäminen ja erilaiset oppijat. Hankekumppaneina ovat Kotkan opiston, Haminan kansalaisopisto ja Kymenlaakson Opisto. Toteuttamalla koulutusta osaamisperusteisesti siirrytään opetuskeskeisyydestä oppimiskeskeisyyteen sekä opetussisällöistä oppimistuloksiin ja osaamiseen. Edellytyksenä kansalaisopiston opintosuoritusten viemiselle Koski-tietovarantoon on, että 1) koulutus on kuvattu osaamisperusteisesti 2) opetuksen laajuus on kuvattu opintopisteinä ja 3) opiskelijan osaaminen on arvioitu. Lukuvuonna 2022-2023 pilotoimme osaamisperusteisina kursseina Studeon Espanja 1–3 –kursseja. Pilottien yhteydessä kehitetään arviointimenettelyä, luodaan opiston sisäinen prosessi osaamisperusteisille kursseille ja valmistaudutaan hallinnon Koski-tietovarantoon liittyviin toimenpiteisiin. Osaamista syntyy monissa ympäristöissä ja myös vapaa-ajalla, opiston kursseilla ja harrastuksissa – missä vain.

Kansalaisopiston ja varhaiskasvatuksen yhteinen taidekasvatushanke

Taiteen perusopetus on ainutkertainen harrastus- ja koulutusmuoto, jollaista ei löydy muualta maailmasta. Kouvolan kansalaisopiston ja varhaiskasvatuksen yhteinen syksyllä 2021 visuaalisten aineiden (kuvataide, käsityötaide sekä mediataide) opetukseen liittyvä taidekasvatushanke laajenee lukuvuonna 2022-2023. Visuaalisten aineiden lisäksi tarjotaan taiteen perusopetusta myös 0-3-vuotiaille musiikissa ja 3-5-vuotiaille sanataiteessa osana lasten päiväkotipäivää. Lukuvuoden aikana n. 1000 lasta pääsee taiteen perusopetuksen piiriin eri puolella Kouvola.

Ryhmät ovat osa opiston taiteen perusopetuksen toimintaa. Ne kokoontuvat päiväkotien omissa tiloissa ja opettajina toimivat opiston omat taiteen perusopetuksen opettajat. Ryhmissä mukana myös päiväkotien omaa henkilökuntaa. Osa ryhmistä kokoontuu syyslukukaudella, osa kevätlukukaudella. Toiminnan mahdollistaa Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön avustus.

Taidekasvatuksen vahvistaminen päiväkodeissa on varhaiskasvatuksessa olevien lasten luovuuden ja itseilmaisu kehittymisen kannalta hyödyllistä. Yhteistyön muina hyötyinä ovat ensinnäkin päiväkotipäivän aikana tapahtuva taiteen perusopetuksen sisältöjen tarjoaminen lapsille, jolloin hoitopäivän jälkeen vanhempien ei tarvitse kuljettaa lasta taideharrastuksen pariin. Toiseksi lasten ja vanhempien tietoisuus taiteen perusopetuksesta kasvaa ja he löytävät jatkossa paremmin tiensä vaikkapa kansalaisopiston lasten ja nuorten kursseille. Kolmanneksi myös päiväkodin henkilöstön taidekasvatuksen osaaminen paranee, kun he ovat mukana taideaineiden opettajien vetämillä oppitunneilla.

Avainluvut lv 2022-2023

	Henkilöstö	Toimipaikat	Suunnitellut kurssit	Suunnitellut tunnit
Kouvola		11	454	11497
Kuusankoski		14	189	6046
Elimäki		15	36	1899
Valkeala		12	61	2236
Jaala		7	12	512
Verkko- ja etäopetus			27	731
Yhteensä	n. 165	59	779	22921
Määräaikaiset tuntiohjaajat	n. 150			
Päätoiminen opetushenkilöstö	9			
Asiakaspalvelu ja hallinto	6			